

'Geen banenverlies door robots'

Frank Gersdorf
Enschede

De ontwikkelingen in de technologie gaan zo snel dat er voldoende nieuwe banen blijven komen. Van een massaal verlies van werkgelegenheid door de versnelde robotisering van de industrie zal daarom geen sprake zijn. Dit stellen technologen uit Noord- en Oost-Nederland tijdens een discussie in Enschede die inhaakt op het Weekend van de Wetenschap, een jaarlijks terugkerend evenement dat zaterdag en zondag op vele universiteiten in Nederland is gehouden.

'Er verdwijnen helemaal geen arbeidsplaatsen', zegt Jan Post, strateeg bij de scheerapparatenfabriek van Philips in Drachten, die wereldvermaard is vanwege de hoge graad van robotisering. 'Toen 150 jaar geleden het Noordzeekanaal werd gegraven, dacht je: als straks een graafmachine komt, kunnen al die mensen allemaal naar huis. Maar we zijn nu met honderd of duizend keer meer mensen, en toch zijn we allen aan het werk', zegt Post in een volle collegezaal met studenten en opvallend veel ondernemers uit de regio.

'De "key" is dat de ontwikkelingen steeds sneller gaan. Daarom verdwijnen er geen banen. Als we één kanaal in de duizend jaar zouden graven, zouden we geen graafmachine nodig hebben. Maar we graven nu elke dag een kanaal.'

De andere sprekers, technologen uit het onderwijs of het snijvlak van onderwijs, overheid en

bedrijfsleven, zijn het roerend met Post eens. 'Mensen hebben steeds gezegd: als een nieuwe technologie arbeidsplaatsen kost, doen we het niet', concludeert Fred van Houten, professor design engineering in Enschede. Hij zet zijn punt kracht bij met een historische terugblik tot het begin van de industriële revolutie in de achttiende eeuw. 'Ascheris de zoveelste die dit verhaal vertelt. Maar je moet hem niet geloven. Het blijkt niet waar te zijn.'

Duitsland werkt al langer gecoördineerd aan de robotisering van de industrie. Wolfram Lohse, die als ingenieur bij de technische universiteit van Aken nauw betrokken is bij wat de Duitsers 'Industrie 4.0' noemen, zegt dat uit de Duitse ervaringen blijkt dat er geen grote hoeveelheden werknemers op straat komen te staan door de komst van nieuwe robots. 'We zien dat ze andere, hoger gekwalificeerde banen krijgen in hun bedrijf.'

Toch zal een groep lager geschoolde werknemers uit moeten kijken naar kansen elders, erkent Pieter Dillingh, directeur van Kennispark Twente. Dillingh suggereert dat met nieuwe werkmethoden als 'maker movement' ook deze groep in het arbeidsproces kan blijven. Deze trend komt, aldus de directeur van de Twentse innovatieaanjager, uit de VS aanwaaien en houdt in dat individuen thuis bijvoorbeeld met 3D-printers aan de slag gaan.

Het buiten de deur houden van robots heeft geen zin, daarover zijn de technologen in Enschede

Een moeder en kind programmeren een robot tijdens het Weekend van de Wetenschap op het Amsterdam Science Park.

FOTO: REMKO DE WAAL/ANP

het eens. We praten immers niet over een revolutie, maar over een evolutie, zeggen ze, en als Nederland niet meedoet, raakt de industrie de aansluiting met het buitenland kwijt. 'Er is geen keuze', zegt Dillingh. 'We moeten kleur bekennen en meedoen met investeren.'

Nederland werkt sinds een paar maanden aan een eigen agenda voor een gecoördineerde aanpak van de robotisering van de samenleving. Eind deze maand komt er een rapport van onder meer FME, de Nederlandse werkgeversorganisatie van bedrijven in de technologische industrie, waarin ruim vijftig 'field-labs' zijn opgesomd waar Nederland zich op zou kunnen richten.

Door de snelle ontwikkelingen komen er voldoende nieuwe banen bij, zeggen technologen